

Oslo 18.01.2012
Billedkunstnerne i Oslo og Akershus (BOA)

Garantiinntekt (GI), kulturpolitikk, Kunstnernettverket, fakta og informasjon.

I nyhetsbrev av 4. desember 2011 informerer NBK om forhold som angår kulturpolitikken, GI og samarbeidet i Kunstnernettverket. Her står blant annet:

Arbeidsutvalget i Kunstnernettverket hadde 17.10.11 et møte med Kulturministeren der det ble kunngjort en omlegging av GI og stipend for eldre fortjente kunstnere til nye stipendordninger. Det ble sagt at signalene fra politisk hold er entydige og peker i retning av at GI-ordningen vil avvikles etter hvert som dagens GI-mottakere blir pensjonister. Det er imidlertid forståelse for kunstnerne behov for en større forutsigbarhet og langsiktig tenkning enn dagens arbeidsstipend. Det er også uttrykt sympati med ønsket om å fjerne avkortningsregler, men at nye ordninger vil forutsette en tidsavgrensning.

Kunstnernettverket ble bedt om å komme med innspill til ordninger som tar vare på viktige sider ved dagens garantiinnteksordning med frist 01.12.11, og forslag til avgjørelse i saken vil komme i stortingsmeldingen for visuell kunst som er antydnet ferdigstilt i februar 2012.

Styret i BOA mener det er viktig at NBK sin medlemsmasse presenteres for noen fakta omkring politiske prosesser/vedtak med hensyn til GI:

Stortingsmeldingen 2002, Link:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/regpubl/stmeld/20022003/stmeld-nr-48-2002-2003-.html?id=432632>, se side 212-213.

Løkenutvalgets rapport, Link:

http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kultur/Sluttrapport_Lokenutvalg_juni2008.pdf, se side 16-18, 72-74.

Utfasing av GI har pågått siden 2003:

Bondevikregjeringen utfaset tilsammen 22 GI hjemler, Stoltenbergregjeringene har til nå utfaset 8 GI hjemler og en enstemmig kulturkomité (bortsett fra Frp som ville avvikle hele ordningen med garantiinntekter) vedtok i desember 2011 å utfase ytterligere 10 GI, i forbindelse med budsjettbehandlingen. Dette er klar tverrpolitisk beskjed fra politikerne i Stortingets kulturkomité om at det ikke eksisterer politisk vilje til å beholde GI, og at de er utålmodige på å se endringer iverksatt. Det må vi forholde oss til.

Konsekvens av politiske signaler

Hvis NBK-styrene gjennom de ti siste årene hadde tatt på alvor og forholdt seg til de signalene som er kommet fra storting og regjeringer siden 2002, ville NBK igangsatt prosesser for å endre politikernes holdningen til GI og utfasing av GI hjemler.

NBK har deltatt i samarbeidet med de andre kunstnerorganisasjonene om å forsvare og forbedre GI-ordningen siden 2010.

Styret i BOA ser ikke at det i NBK har funnet sted en langsiktig og målrettet prosess som kunne resultert i endring hos politikernes holdning til GI, og mener derfor at det ikke eksisterer grunnlag for å gi NBKs medlemmer tro på at det er mulig å oppnå bevaring eller en mindre justering av GI-ordningen.

At NBK som organisasjon ikke har maktet å følge opp signalene fra politisk hold er ikke bare det nåværende styres ansvar. Det er NBK-styrene de siste ti årene som må påta seg ansvaret for at politiske signaler ikke er blitt fulgt opp. Dette må vi ta konsekvensen av.

På Landsmøtet i NBK 2011 vedtok vi å bevare og forbedre GI. Det må vi alle ta ansvar for. Å utvikle konkrete alternative forslag (modernisering tilpasset samtidens forhold) til GI er en naturlig konsekvens av et vedtaket om å bevare og forbedre GI. Gjennom Kunstnernettverket er arbeidet med å utarbeide alternative forslag til GI ivaretatt.

Styret i BOA finner ingen faktaopplysninger som kan begrunne at det ligger vilje i Stortinget til å endre syn på GI. Vi anser det derfor som urealistisk å fortsette arbeidet for GI uten avkortning eller et styrket GI uten vesentlige endringer. Vi mener derfor at NBKs ressurser bør rettes mot realistiske alternativer til GI som det er mulig å få politisk gjennomslag for.

Hvilke konstruktive prosesser har NBK inngått og hva har NBK oppnådd i 2011?

NBK har deltatt i den prosessen som har foregått i Kunstnernettverket de siste to årene, og bidratt til å utvikle alternativer til GI det er realistisk å få politisk gjennomslag for.

Kunstnernettverket www.kunstnernettverket.no, består av 20 organisasjoner.

I Kunstnernettverkets arbeidsutvalg sitter:

Anne Oterholm, forbundsleder Den norske Forfatterforening,

Lise Stang Lund, styreleder Norske Kunsthåndverkere,

Sverre Pedersen, forbundsleder Norsk filmforbund -

Hauk Heyerdahl, forbundsleder i Norsk Skuespillerforbund

Det er dette arbeidsutvalget som i høst har hatt mandat til å representere Kunstnernettverket i samtale med Huitfeldt.

Når sentralstyret i NBK nå ser ut til å ville trekke støtten til den pågående prosessen og dialogen som Kunstnernettverket har med KUD med hensyn til GI, begrunner sentralstyret i NBK dette med at de vil arbeide for å få bedre ordninger – ikke dårligere.

Da mener styret i BOA det er grunn til å stille spørsmålene:

1. På hvilket grunnlag skal NBK arbeide for bedre vilkår?
2. Hvilke prosesser kan NBK vise til som gir grunnlag for å tro på at en slikt forslag kan føre frem?
3. Mener NBK at det er god strategi å stå alene, fremfor 20 organisasjoner samlet?

Styret i BOA registrerer at NBK ligger på etterskudd når det gjelder prosessen som handler om å behandle og forankre kunstnernettverkets forslag i alle NBKs organer. Prosessen med å forankre Kunstnernettverkets alternative forslag til GI kunne vært påbegynt i oktober, men det ble altså ikke prioritert.

NBK har fortsatt ikke informert sine medlemmer om det konkrete forslaget Kunstnernettverket har presentert for KUD, og som NBK (med visse forbehold) stilte seg bak. Informasjon til medlemsmassen har vært og er fortsatt ufullstendig, noe som bidrar til misforståelser og uro. NBK har altså ikke gitt grunnorganisasjonen mulighet til å drøfte forslaget som er presentert for KUD, noe som har gjort det umulig å gå i dialog med medlemsmassen om forslaget. Når sentralstyrets begrunnelse for å ikke stille seg helt bak Kunstnernettverkets forslag er at de ønsker å forankre alternative forslag til GI i organisasjonen og medlemsmassen, opplever styret i BOA det som inkonsekvent å la være informere grunnorganisasjonene om det omtalte forslaget.

Det er en realitet at Kunstnernettverkets forslag er forelagt NKs (Norske Kunsthåndverkere) medlemsmasse, mens det ikke er presentert for NBKs medlemsmasse. NBK ønsket først å vente til neste landsmøte i 2013 for å legge frem forslag vedrørende GI for medlemmene i NBK. Nå gis det signaler om at det skal legges frem noe på ledermøte i NBK i mars 2012.

Styret i BOA mener forslaget Kunstnernettverket har lagt frem for KUD byr på tilstrekkelige endringer knyttet til nåværende GI til at det leses som et konstruktivt forslag. Styret i BOA har behandlet forslaget fra Kunstnernettverket og mener det er gode forslag som ivaretar grunnprinsippene i GI. Vi mener dette fordi:

Seniorstipendet som kan søkes fra fylte 57 år forslås som tildelt i fem år + fem år. Etter første periode på fem år kan man søke om en ny periode på fem år. Her blir man ikke bedømt kunstfaglig, kun ut fra aktivitet og produksjon, nøyaktig slik GI-ordningen praktiseres i dag. Har man tilfredsstillende aktivitet får man fem nye år med seniorstipend. Deretter går man over på pensjonsordninger ved fylte 67.

Stipend for etablerte kunstnere er fra Kunstnernettverket bl.a. foreslått til ti år + fem år. (NB. Det foreligger ulike forslag i forhold til varighet på stipendene, og i fellesbrevet til KUD fremkommer det derfor ingen tall, bare x og y). Her er det foreslått at man også vurderes kunstfaglig når man søker om forlengelse på fem år. De to alternativene til GI "Stipend for etablerte kunstnere" og "Seniorstipend" vil i praksis komme flere kunstnere til gode, og seniorstipendet ivaretar også eldre kunstnerskap.

Faktum er at under dagens ordning blir ni av ti kunstnere aldri tildelt GI. Sånn sett byr de to alternative forslagene på en mer demokratisk fordeling av midlene og flere får ta del i ordningen og de godene det innebærer.

Dokumentet NBK har sendt ut til organisasjonene, og lagt ut på Facebook-siden inneholder slik vi leser det et rop om hjelp, hjelp til å utsette prosessen rundt GI fordi styret i NBK rett og slett ligger på etterskudd.

Styret i BOA anser Kunstnernettverkets forslag som gjennomarbeidet, konstruktivt, godt og mulig å få gjennomslag for politisk.

Vi oppfordrer derfor NBK til å opptre konstruktivt i forhandlingene og samtalene med partene i Kunstnernettverket. Vi anser det også som viktig å presisere at NBK selvfølgelig har mulighet til å forsøke/ prøve å forhandle seg frem til andre varianter av forslaget – i stedet for ti + fem og fem + fem - for de to stipendene. Om NBK utvikler et eget konkret forslag med andre tall og legger disse frem for KUD er jo det helt greit så lenge NBK kan underbygge og begrunne dette.

Styret i BOA opplever Kunstnernettverket som et samlende, konstruktivt og effektivt verktøy med hensyn til å nå frem overfor politikere og media. Forslagene som er utarbeidet med hensyn til

alternativer til GI viser at de 20 organisasjonene evner å samarbeide, tenke alternativt og utarbeide konkrete forslag som har store nok endringer i seg til at de vekker positiv interesse og dermed har politisk gjennomslagskraft.

Styret i BOA oppfordrer NBK til å fortsette i nettverkets arbeid rundt GI og bidra med en samlende og positiv holdning.

Og vi oppfordrer de av NBKs medlemmer som tror det er realistisk å få gjennomslag politisk for et forbedret GI uten avkortning bør kontakte Kulturkomiteen på Stortinget, gå gjennom Stortingsmeldingen 2002-2003 og Løkenrapporten og ta inn over seg den massive, tverrpolitiske motstanden GI står overfor.

Styret i BOA presiserer at NBK ikke kan begrunne sin manglende deltakelse i Kunstnernettverkets arbeid med GI med at NBK ikke har hatt anledning til å forankre forslaget i organisasjonen. Styret i BOA har behandlet Kunstnernettverkets forslag og ønsker det velkommen. Vi forventer at NBK fortsetter i Kunstnernettverkets prosess knyttet til GI og går i dialog med KUD for å eventuelt legge frem et alternativt forslag vedrørende selve lengden på stipend for "etablerte kunstnere" og "seniorstipendet".

Styret i BOA
v/ styreleder Tonje Gjevjon